

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

113

Vragen van de leden **Kuiken** en **Ploumen** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Opvang op Griekse eilanden kraakt»* (ingezonden 3 september 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Harbers** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 2 oktober 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 76.

Vraag 1

Kent u het bericht «Opvang op Griekse eilanden kraakt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 5, 6 en 7

Deelt u de mening dat de situatie in de opvangkampen op de genoemde Griekse eilanden meer dan zorgwekkend en feitelijk inhumaan is? Zo ja, waarom en welke consequenties verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet? Voldoet de opvang aan de daarvoor geldende Europese standaarden? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, hoe kan die opvang dan verbeterd worden en op welke termijn?

Welke rol speelt de Europese Commissie in het monitoren van de situatie en het verbeteren hiervan?

Wat wordt er concreet gedaan aan verbetering van de asielprocedure op de Griekse eilanden?

Antwoord 2, 5, 6 en 7

Het kabinet deelt de zorgen over de opvangomstandigheden op de Griekse eilanden. Deze berichtgeving toont weer aan dat blijvende aandacht nodig is om ervoor te zorgen dat opvangfaciliteiten voor migranten in Griekenland voldoen aan de Europese standaarden en dat het Griekse asielstelsel beter functioneert.

De problemen zijn veelal te herleiden tot overbevolking van de opvang op de eilanden. Om de druk op de eilanden te verlichten en de omstandigheden in de opvangfaciliteiten te verbeteren is het van belang dat snel duidelijk is wie

¹ Trouw, 3 september 2018

mag blijven en wie terug moet naar Turkije of het land van herkomst. Dat vereist efficiëntere asielprocedures. Nederland dringt hier al geruime tijd op aan en ondersteunt dit ook via de inzet van experts. Vervolgens is het van belang dat asielzoekers die niet in aanmerking komen voor een rechtmatig verblijf, ook daadwerkelijk terugkeren, vrijwillig danwel gedwongen. Het kabinet heeft u over de oorzaken en benodigde verbeteringen eerder bericht, onder andere in de brief aan uw Kamer van 31 mei jl. naar aanleiding van mijn bezoek aan Griekenland.² De oorzaken liggen onder andere in knelpunten binnen Griekse overheidsdiensten, lokale weerstand en een gebrek aan passende logistieke en personele capaciteit. Mede op aandringen van de EU en Nederland wordt gewerkt aan verbetering van de situatie. Zo wordt de opvangcapaciteit uitgebreid en is er een nieuwe asielwet die snellere procedures en daarmee effectievere terugkeer mogelijk maakt. De Commissie, de EU-agentschappen EASO en Frontex, lidstaten, UNHCR en NGO's bieden Griekenland substantiële ondersteuning. Zo ook Nederland. Nederland onderhoudt, zoals uw Kamer bekend, nauw contact met de Griekse autoriteiten, en ondersteunt deze met onder andere de doorlopende inzet van expertise, mensen en materieel (zowel bilateraal als via de agentschappen). Daarmee draagt Nederland tevens bij aan kennisoverdracht voor de lange termijn. De Commissie biedt onder andere financiële ondersteuning (in totaal inmiddels ruim EUR 1,5 miljard, waaronder directe ondersteuning van gezondheidsprogramma's en extra opvangplekken voor alleenstaande minderjarigen). De Commissie monitort de situatie ook nauwlettend. De Griekse autoriteiten zijn ervoor verantwoordelijk dat de Griekse asielprocedure en opvang voldoen aan de Europese standaarden.

Vraag 3 en 4

Wat is de aard en de omvang van deze problematiek voor zover het specifiek kinderen en hun gezondheid betreft?

Hoeveel kinderen doen pogingen tot zelfmoord in deze opvangkampen? Deelt u de mening dat het beschamend en meer dan triest is dat kinderen door de situatie in deze opvangkampen zelfs tot zelfmoord worden aangezet? Zo ja, wat gaat er op zeer korte termijn concreet gebeuren teneinde hun situatie te verbeteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 4

Er bevinden zich circa 5.000 kinderen op de eilanden. Het kabinet is bekend met de berichtgeving. Navraag heeft geleerd dat geen exacte cijfers over pogingen tot zelfmoord zijn te achterhalen. Dit neemt niet weg dat het kabinet uw zorg hierover deelt. Extra aandacht voor de kinderen in kwetsbare omstandigheden is van belang. In de meeste opvanglocaties organiseren NGO's of lokale autoriteiten op hen gerichte activiteiten. Vanaf deze maand wordt het mogelijk gemaakt dat zij naar lokale scholen gaan.

Vraag 8

Deelt u de mening van de UNHCR dat het overbrengen van extra vluchtelingen van de eilanden naar het Europese vasteland vooral door de starre opstelling van andere Europese lidstaten, waaronder Nederland, niet van de grond komt? Zo ja, wat is de oorzaak van die starre opstelling en wat gaat u er aan doen teneinde daar een einde aan te maken? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

Antwoord 8

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld, ziet het kabinet de inmiddels ingezette extra transfers naar het vasteland niet als oplossing op de lange termijn, met uitzondering wellicht van de groep kwetsbaren. Daarmee wordt de kern van de problematiek immers niet aangepakt. Bovendien ondermijnen transfers de werking van de EU-Turkije verklaring, omdat de verklaring enkel van toepassing is op de eilanden met »hotspots« en Turkije betrokkenen, eenmaal aangekomen op het vaste land, niet meer terugneemt. Daarmee ontstaat dus toch weer een »pull factor«. In plaats van transfers is het beter dat de

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/05/31/tk-reactie-op-het-verzoek-om-een-brief-over-het-bericht-migranten-griekenland-mogen-asielaanvraag-op-het-vasteland-afwachten%5B2%5D>

inspanningen gericht zijn op stroomlijning van de asielprocedures en een bijbehorende efficiënte terugkeersystematiek. Verder moeten de opvangcondities worden verbeterd, smokkelnetwerken worden aangepakt, grensbewaking worden verbeterd en grondoorzaken in de landen van herkomst worden geadresseerd.